

**Powiatowy Zarząd Dróg
w Puławach
ul. Składowa 1A
24-100 Puławy**

Powiatowy Zarząd Dróg w Puławach ul. Składowa 1a, 24-100 Puławy	
Wpłynęło dnia	2025 -06- 26 1776
Liczba załączników	Podpis

Nasz znak:

IN.5146.154.1.2025.KK2

Data:

2025 -06- 23

Sprawa: wydanie zezwolenia na usunięcie 8 szt. drzew

Obiekt: nr ew. dz. 1242, w obrębie zespołu pałacowo-parkowego w Czesławicach, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A/727, decyzją WKZ w Lublinie z dn. 11.12.1997, znak: WKZ-1/KD/IV/67/4890/97

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. g, art. 7 pkt 1, art. 89 pkt 2 i art. 93 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz.U. z 2024 r., poz. 1292/, art. 83a ust. 1, art. 83c ust. 1, 83d ust. 1, art. 86 ust. 1 pkt 1a, 5, 10 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) § 8 ust. 1 pkt 6, § 9 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380) oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego, działając na wniosek Powiatowego Zarządu Dróg w Puławach z dnia 10.04.2025 r. (wpływ do kancelarii WUOZ w dniu 17.04.2025 r.)

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków o r z e k a :

- 1. udzielić zezwolenia** na usunięcie 8 szt. drzew z gat. topola kanadyjska o obw. pni 304, 317, 310, 294, 330, 310, 318, 302 cm, rosnących na działce nr. ewid. 1242 stanowiącej teren pasa drogi powiatowej nr 2202L Garbów - Gutanów - Czesławice - Nałęczów, w obrębie zespołu pałacowo parkowego w Czesławicach, wpisanego do rej. zabytków pod nr A/727,
  - **w oparciu o** materiał dowodowy dołączony do wniosku tj. „Program prac konserwatorskich wraz z oceną stanu zachowania wskazanych drzew rosnących w pasie drogi powiatowej nr 2202L stanowiących element alei przydrożnej prowadzącej do zespołu pałacowo-parkowego w Czesławicach gm. Nałęczów” aut. mgr inż. I. Giedrojc, styczeń 2023 r., „Ekspertyzę dendrologiczną” aut. QUERCUS, mgr. inż. M. Kieszko, 02.10.2022 r., oraz oględziny przeprowadzone przy udziale strony przez pracowników WUOZ w Lublinie w dniu 12.05.2025 r.
  - **pod warunkiem** dokonania nasadzeń zastępczych 8 szt. drzewa z gatunku lipa drobnolistna o min. obw. pnia 12-14 cm na wysokości 100 cm na terenie przedmiotowej działki **do dnia 31.12.2025 r.** O dokonanych nasadzeniach należy poinformować LWKZ w terminie 14 dni od daty ich dokonania (art. 83d pkt 2 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody),
- 2. ustalić, że usunięcie** w/w drzew nie podlega opłacie (art. 86 ust. 1 pkt. 10 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody),
- 3. zezwolenie jest ważne do: 31.12.2023 r.,** ze względu na możliwość zasiedlenia drzew przez gatunki chronione, wycinkę należy przeprowadzić poza okresem lęgowym, czyli w okresie od 16 października do końca lutego. W przypadku konieczności wycinki drzew w okresie lęgowym należy przeprowadzić kolejne oględziny drzew bezpośrednio przed ich usunięciem, w celu wykluczenia zasiedlenia przez gatunki chronione. W razie

stwierdzenia obecności gatunków chronionych, ich siedlisk, bądź gniazd, konieczne będzie uzyskanie zezwolenia na odstąpienia od zakazów określonych w stosunku do gatunków chronionych na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

Uzasadnienie:

W świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz.U. z 2024 r., poz. 1292/, ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome będące m.in. układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi, a także dziełami architektury i budownictwa.

Układ urbanistyczny miasta Nałęczów, w obrębie którego położona jest droga wojewódzka nr 830, wpisany został do rejestru zabytków pod nr A/585. W związku z powyższym na podstawie art. 7 pkt 1 oraz art. 89 pkt 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz.U. z 2024 r., poz. 1292/ oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego wycinka drzew w trybie art. 83a ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wymaga zezwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wydanego w formie decyzji administracyjnej.

Wnioskiem z 10.04.2025 r. (wpływ do kancelarii WUOZ w Lublinie w dniu 17.05.2025 r.) Powiatowy Zarząd Dróg w Puławach wystąpił o wydanie zezwolenia na usunięcie 8 szt. drzew z gatunku topola kanadyjska o obw. pni 304, 317, 310, 294, 330, 310, 318, 302 cm, rosnących na działce nr. ewid. 1242, stanowiącej teren pasa drogi powiatowej nr 2202L Garbów - Gutanów - Czesławice - Nałęczów, w obrębie zespołu pałacowo parkowego w Czesławicach, wpisanego do rej. zabytków pod nr A/727. Wycinka uzasadniona jest złym stanem zdrowotnym drzew.

Należy nadmienić, iż przedmiotowe drzewa były w 2023 r. objęte decyzją LWKZ zezwalającą na ich usunięcie w trybie ustawy o ochronie przyrody, zmienioną decyzją znak: IN.5146.14.3.2023. Ważność decyzji upłynęła jednak z końcem 2024 r.

W dniu 10.03.2025 r. dokonano oględzin, w trakcie których stwierdzono:

- 8 szt. drzew z gat. topola kanadyjska o obw. pni 304, 317, 310, 294, 330, 310, 318, 302 cm, rosnące w szpalerze wzdłuż drogi, posiadają nieregularne pokroje, asymetryczne korony z widocznym posuszem. Część konarów przewieszona jest nad ulicą. Wszystkie drzewa w odziomku posiadają wypróchnienia z widocznymi niewielkimi otworami o średnicy ok. 1 cm. U podstawy drzewa na ściółce widoczne są trociny. W niektórych otworach widoczne wylinki gąsienic, prawdopodobnie trociniarki czerwicy. Drzewa posiadają ponadto zachwianą statykę, rozległy posusz, wyłamane konary i liczne skupiska korony, z uwagi na lokalizację mogą stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa życia i mienia,

- gatunków chronionych dziko występujących roślin, zwierząt, grzybów i porostów nie stwierdzono. Gniazd ptasich nie stwierdzono.

Rozstrzygając ponownie przedmiotową sprawę Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków, kierował się kryteriami takimi jak: parametry, stan techniczny i zdrowotny, lokalizacja drzew. Wszystkie wnioskowane do usunięcia drzewa z gat. topola znajdują się w złym stanie zdrowotnym. Świadczą o tym liczne ślady żerowania owadów, prawdopodobnie trociniarki czerwicy. Owady te występują przede wszystkim u gatunków o miękkim drewnie, między innymi na topolach. Bardziej podatne na ataki są drzewa z obniżoną odpornością, uszkodzone mechanicznie lub przez mróz, chore. W jednym drzewie występuje od kilku do kilkudziesięciu larw, które żerują pod korą w części odziomkowej, drążąc indywidualne, nawet metrowej długości korytarze. Przy małym nasileniu osłabiają rośliny i zwiększają ich podatność na choroby grzybowe, przy dużym – mogą doprowadzić nawet do śmierci (zaschnięcia). Drzewa zaatakowane przez te owady przeginają się i łamią.

Topole te nie spełniają również kryteriów określonych w art. 40 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, tj. minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, kryteria uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody, kierując się potrzebą ochrony drzew i krzewów ze względu na ich wielkość, wiek, pokrój i znaczenie historyczne, a odnośnie tworów przyrody nieożywionej - ze względu na ich znaczenie naukowe, estetyczne i krajobrazowe. Według niniejszego rozporządzenia kryteriami uznawania drzew za pomniki przyrody dla drzew z gat. topola kanadyjska są: obwód pnia nie mniejszy niż 350 cm, mierzony na wysokości 130 cm lub / i wyróżnianie się wśród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek, występowanie w skupiskach, w tym w alejach lub szpalerach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.

Dołączony do wniosku z 2023 r. „Program prac konserwatorskich wraz z oceną stanu zachowania wskazanych drzew rosnących w pasie drogi powiatowej nr 2202L stanowiących element alei przydrożnej prowadzącej do zespołu pałacowo-parkowego w Czesławicach gm. Nałęczów” aut. mgr inż. I. Giedrojc, styczeń 2023 r. oraz „Ekspertyza dendrologiczna” aut. QU-ERCUS, mgr. inż. M. Kieszko potwierdzają, że wysokość drzew, ich wiek oraz właściwości drewna w tym wieku wskazują na poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa dla ludzi i ruchu drogowego. Drzewa tego gatunku nie są charakterystyczne dla zabytkowej alei, a jedyne posadzono je we właściwym dla gatunku siedlisku jako jej uzupełnienie w miejscu podmokłym. Ich wiek można oszacować na około 100-110 lat wg tabeli wiekowej prof. L. Majdeckiego, natomiast park zrealizowano wg projektu Waleriana Kronenberga około 1886 r. Topole kanadyjskie to „mieszzańce” powstałe w wyniku krzyżowania euroazjatyckiej topoli czarnej (P. ni-gra) z topolą deltoidalną (P. deltoides). Jest to gatunek szybko rosnący, obcy. Okazałe parametry drzew z tego gatunku często mylnie świadczą o ich historycznym charakterze, a wynikają jedynie z szybkiego przyrostu. Przedmiotowe drzewa posiadają rozległy posusz, są zainfekowane przez jemiołę oraz drewnojady, co świadczy o obniżonej żywotności drzew i powoduje bardzo duże ryzyko niekontrolowanego wyłamania.

Z uwagi na powyższe tj.: niedostateczny stan zdrowotny, lokalizację przy ulicy, zachwianie statyki, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przejazdu LWKZ dopuszcza ponownie możliwość ich usunięcia. W celu dokonania rekompensaty przyrodniczej oraz odtworzenia drzewostanu tworzącego aleję wchodzącą w skład założenia pałacowo-parkowego LWKZ wskazuje na konieczność dokonania nasadzeń zastępczych.

Na podstawie z art. 86 ust.1 pkt. 10 ustawy z 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) nie naliczono opłaty za wycięcie ww. drzew ze względu na fakt iż nie rokują one na dalszy poprawny rozwój.

Projekt niniejszej decyzji został przesłany do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z uwagi na fakt, iż wnioskowane do usunięcia drzewo rośnie w pasie drogowym (zgodnie z art. 83a ust. 2a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478). RDOŚ pismem znak: WPN.660.218.2025.MJS z dnia poinformował, iż z uwagi na gatunek topoli projekt decyzji nie spełnia kryteriów kwalifikujących przedmiotową wycinkę do uzgodnienia.

Na drzewach objętych niniejszym zezwoleniem nie stwierdzono bytowania gatunków chronionych. Niezależnie od powyższego zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony gatunkowej, adresat decyzji przed przystąpieniem do prac związanych usunięciem drzew (niezależnie od terminu jego wykonania) powinien ustalić, czy znajdują się tam gatunki objęte ochroną. W przypadku jeżeli okaże się, że drzewa są siedliskiem chronionych gatunków (dot. gatunków zwierząt, roślin i grzybów) należy uzyskać zezwolenie od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych (art. 56 ust.1 i 1 u.o.o.p.)

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

P o u c z e n i e :

Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 Kpa od decyzji niniejszej przysługuje odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji za pośrednictwem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa).

Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości jej zaskarżenia.

W zakresie odwołania stronie przysługuje zgłoszenie wniosków przewidzianych w art. 136 § 1-3 Kpa.

Zgodnie z art. 41 §1 Kpa, w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu, w tym adresu elektronicznego. W razie zaniedbania obowiązku określonego w § 1 doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Z-ca Lubelskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

mgr inż. arch. Klaudia Jurzycka-Goliszek

WOJEWÓDZKI URZĄD
KONSERWATOR ZABYTKÓW
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin
tel. 81 532-90-35, 81 532-59-37, 81 532-26-04

Stwierdzam, że decyzja stała się ostateczna
w dniu ..... 2025 -06- 27
i podlega wykonaniu
Lublin, dnia ..... 2025 -06- 27

WUOZ - Lublin
mgr inż. Joanna Matys
młodszy specjalista